

برخی ممیزان، شناختی از تئاتر

فرهوند نظریان
گفت و گو

هر گونه سر مایه گذاری و برنامه ریزی برای اعتلای جامعه، باید از کودکان و آموزش آن‌ها آغاز شود. هر اندازه که کودکان به لحاظ رشد ذهنی و ادراکی، برابر تر باشند، در آینده می‌توانند خالق فرهنگ و اجتماعی بهتر و سالم تر شوند. یکی از مهم ترین مواردی که به اعتلای شخصیتی کودکان کمک می‌کند، تئاتر کودک و نوجوان است؛ نمایش تنها قالب جدی در عالم است که باسه در بچه سمعی، بصری و هیجانی با مخاطب از تباط مسستقیم برقرار می‌کند، و در بر تو این ارتباط می‌تواند جریان تاثیر و تاثیر بذبری بالایی را در لحظه برای مخاطب ایجاد کند. هنرمندان تئاتر کودک، تلاش‌های بسیاری داشتند که به عنوان یک فعالیت تخصصی و هنری از سوی مسئولان و مخاطبان به رسمیت شناخته شود. قدم‌های هر چند اندکی نیز برای بهبود شرایط آنها بر داشته شده بود که شیوع کرونا، و شرایط جوی کنونی تمام محاسبات را بر هم زد. اکنون جامعه نیاز مند است، تا فعالان نمایش کودک، جمع شده و به همه بقبولانند تئاتر کودک؛ باید بخش اعظمی از آموزش کودکان را به خود اختصاص دهد. امیدواریم که با این اتفاق با کمک هنرمندان سر اسر کشور، بتوانیم جایگاه و وضعیت تئاتر کودک و نوجوان را از تها داده و به جایگاه اصلی اش برسانیم.

داداش نیا:

پر داختن به فرهنگ و هنر و فرهنگسزای مهمتر از اقتصاد است

محمدحسین داداش نیا بازیگر، نویسنده و کارگردان تئاتر است که نمایش «چوپان و چوب جادویی» را در سالن شماره ۳ پردیس تئاتر شهر زاد روی صحنه بر ده است. داداش نیا که دانش آموخته کارگردانی سینماست و نمایش‌های بسیاری را نوشته و کارگردانی کرده، در زمینه تئاتر کودک نیز فعالیت داشته است که از آن جمله می‌توان به نمایش‌های «پسر شماره دو»، «زی زی و زوزو»، «نارهای هارمونی شده»، «ماجرای آقا ماهنه و خورشید خانم» و... اشاره کرد. با محمدحسین داداش نیا، کارگردان نمایش «چوپان و چوب جادویی» گفتگویی کردیم که می‌خوانید:

نمایشنامه اثر کیست؟ و چه مضمونی دارد؟

نویسنده نمایشنامه خودم هستم، نمایشنامه درباره چوپانی است که به وسیله یک چوب جادویی مانع از آسیب رساندن گرگ به بره‌هایش می‌شود، در این نمایش نکاتی را به بچه‌ها آموزش می‌دهیم که یکی از این موضوعات، بحث کاربری ابزارها در حل مشکلاتی است که کودکان در طول روز با آن سر و کار دارند؛ مثلاً با استفاده از یک اهرم می‌توانند، مانعی را از سر راه بردارند، نکته دیگری که در این نمایش به بچه‌ها آموزش داده می‌شود، مهارت‌های اجتماعی در محیط بیرون از خانه است، مثل اینکه از خانه دور نشوند چرا که ممکن است با گرگ‌های زمانه مواجه شوند و موضوع دیگر همبستگی، همکاری و همدلی است که این مضامین با فرم‌های نمایشی، در فضایی بسیار مفرح برای بچه‌ها اجرایی شود.

نوشتن و باز نویسی نمایشنامه چقدر طول کشید؟

من این نمایشنامه را سال ۱۳۹۵ نوشتم و حدود سه الی چهار ماه نوشتن و باز نویسی آن طول کشید و از سال ۱۳۹۶ تا کنون نیز در حال اجرای آن هستیم.

با ممیزی هم روبرو شد؟

بله برخی قسمت‌ها ممیزی داشت. البته برخی ممیزی‌ها اصلاً منطقی نداشت اما چون باید مجوز می‌گرفتیم به ناچار تن به ممیزی دادیم و گاهی چیزی را جایگزین می‌کردیم که ارتباطی به بچه‌ها نداشت اما چون ناچار بودیم این تغییرات را انجام دادیم تا اجرای

نمایش لغو نشود.

این نمایش هر سال برای اجرا باز پر داخت شده است؟

بله. در اجراهای مختلفی که در طول این سال‌ها داشته‌ایم، تغییراتی را در اجرا داشته‌ایم. برخی بازیگران تغییر کردند، ایده‌های جدیدتری به کار گرفتیم و اجرای جدیدی را روی صحنه بردیم.

با توجه به شرایط موجود استقبال از این نمایش چطور بود؟

این نمایش را بچه‌ها بسیار دوست داشتند و تا امروز که این نمایش روی صحنه است، استقبال بسیار خوبی از آن شده است. نمایش چوپان جادویی در اجرای فرهنگسرای فردوس موفق شد رکورد فروش تئاتر کودک را در این مجموعه بشکند؛ و بیشترین فروش را داشته باشد.

عنصر تخیل چقدر در این نمایش به کار گرفته شده است؟

عناصر تخیلی را باید با احتیاط استفاده می‌کردیم چرا که خط ممیزی روی آن بسیار حساسیت داشت هر چند که دنیای کودک تملاً با تخیل سر و کار دارد. با این حال برای نمایش کودک «چوپان جادویی» از عناصر تخیلی استفاده شده است. همین که حیوانات حرف می‌زنند، استفاده از چوب جادو که البته در ممیزی‌ها به این شکل اصلاح شد که گفتند باید در پایان کار عنوان شود که ما فکر می‌کردیم جادویی است و در انتها خاصیت جادویی آن باید اصلاح شود. با این اصلاحات روند نمایش غیر منطقی جلوه می‌کرد، و از اثری که مورد نظر نویسنده و کارگردان است، دور می‌شود و چیزی

که اجرایی شود که حتی از نظر کارگردان هم کامل نیست.

بله همین طور است. گاهی برخی از ممیزان و کارشناسان با فرمول‌های قدیمی و با تصور این که بچه‌های امروز همچون بچه‌های دهه ۶۰ یا ۷۰ هستند، دست به ممیزی می‌زنند. در نمایش ما خیلی از خانواده‌ها نگران بودند که شاید کودکشان با دیدن گرگ نمایش دچار ترس و وحشت شوند اما من به آنهاطمینان خاطر دادم که بچه‌ها نه تنها از گرگ قصه‌مان خواهند ترسید بلکه این شخصیت را بغل می‌کنند و با او عکس یادگاری هم می‌گیرند و به راحتی با آن ارتباط برقرار می‌کنند. اما برخی کارشناسان وزارت ارشاد متوجه